

ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Број: 118-0-Рев-07-000 890

Бања Лука, 27.3.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Д. Д. сина М. из Б. Л., Ул..., кога заступа пуномоћник мр С. С. адвокат из Б. Л., Ул..., против тужене РС - Министарство... из Б. Л., које заступа Правобранилаштво РС - Сједиште замјеника Б. Л., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-05-001 707 од 26.4.2007. године, у сједници вијећа одржаној 27.3.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број П-2767/02 од 18.8.2005. године обавезана је тужена РС – Министарство... РС Б. Л. (у даљем тексту: тужена) да исплати тужиоцу Д. Д. сину М. (у даљем тексту: тужилац) из основа главног дуга 34.962,28 КМ са законском затезном каматом на овај износ, рачунајући од 7.3.2005. године до исплате, а из основа накнаде инфлаторне штете, настале за период од 1.3.1994. године до 1.7.1998. године, износ од 9.934,38 КМ са законском затезном каматом од 18.8.2005. године до исплате, те да му накнади парничне трошкове у износу од 4.075,00 КМ са законском затезном каматом од дана пресуђења, све у року од 30 дана под пријетњом извршења. С дијелом тужбеног захтјева из основа накнаде парничних трошкова преко досуђеног износа од 1.725,00 КМ, тужилац је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-05-001 707 од 26.4.2007. године жалба тужене је уважена и првостепена пресуда преиначена тако што је тужбени захтјев тужиоца у цијелости одбијен.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалнг права, с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би била потврђена првостепена пресуда, или да се укине у цјелини и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одгговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се траже накнаде због стицања без основа и инфлаторне штете, како је ближе назначено у изреци првостепене пресуде.

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању, уплатио на дан 14. фебруара 1992. године износ од 475.000,00 тадашњих динара у корист рачуна број... НБЈ – В. сервиса у Б., ради откупа стана у Б. Ј. у Ул... (садашњи назив улице и кућни број..., према Закону о стамбеном обезбјеђивању у ЈНА („Службени лист СФРЈ" број 84/90), на којем је био носилац станарског права. До откупа стана није дошло, нити је тужиоцу враћен уплаћени износ. Из тих разлога тужилац је тражио од тужене поврћај уплаћеног износа, израженог у конвертибилним маркама, као и накнаду инфлаторне штете.

Позивајући се на одредбе чланова 2, 3. и 7. Анекса „А" уз Споразум о питањима супсесије, ратификован одлуком Предсједништва Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ" број 10/01) и на члан 452. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ" број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС" број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, у даљем тексту: ЗОО) првостепени суд је закључио да је тужена пасивно легитимисана у овом спору. Приговор тужене о застарјелости спорног потраживања суд није прихватио, с обзиром на члан 371. ЗОО у вези са чланом 1. Закона о роковима у судском и управном поступку за вријеме ратног стања („Службени гласник РС" број 1/94-посебно издање) и на околност да је ратно стање и стање непосредне ратне опасности у Републици Српској укинута 19. јуна 1996. године. Висину новчаних потраживања тужиоца по основу члана 210. ЗОО, као и накнаду инфлаторне штете, суд је одредио уз помоћ вјештака економско-финансијске струке Б. С.

Другостепени суд је закључио да између тужиоца и тужене није настао никакав облигациони однос, да би тужилац могао тражити поврат уплаћених средстава, нити да тужена одговара за обавезе НБЈ – В. сервиса у Б., а уплата је извршена у корист бивше СФРЈ. Тужилац није доказао да је износ од 475.000,00 динара уплаћен на рачун тужене, те да су уплаћена новчана средства прешла у њену имовину. Ако се и прихвате сукцесија и ратификовани споразум о питањима сукцесије, правни сљедбеник на непокретној имовини је држава БиХ, а не РС. Према томе, само БиХ као међународно признати правни субјект одговара, јер је наставила правни континуитет са Републиком БиХ, као једном од република бивше СФРЈ која је постојала прије избијања ратних сукоба на подручју СР БиХ од 1992. године до 1995. године, а не ентитет РС, чија одговорност за оваква потраживања није прописана ни једним уставом, односно законском одредбом. Из ових разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је тужиоца одбио с тужбеним захтјевом.

Схватање другостепеног суда је правилно.

Ревизија није основана.

Према члану 210. став 1. 300, кад је неки дио имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вриједност постигнутих користи.

Из утврђеног чињеничног стања не произилази да је било који дио тужиоцеве имовинем, па ни износ од 475.000,00 динара који је он уплатио 14. фебруара 1992. године у корист рачуна број... - НБЈ – В. Сервис у Б., прешао у

имовину тужене, односно да је постојао било какав облигациони однос између њих. Правилан је, стога, закључак да тужена није, у смислу одредбе члана 210. став 1. ЗОО пасивно легитимисана у овом парничном поступку, па је и тужбени захтјев тужиоца у односу на њу неоснован. Исто важи и за захтјев за накнаду инфлаторне штете, за коју нису испуњени услови из одредбе члана 154. у вези са члановима 189. и 190. ЗОО.

У вези осталих ревизионих навода потребно је указати на слиједеће:

1. Околности да су ентитети преузели стамбени фонд бивше ЈНА и њену осталу имовину на свом подручју, да су том имовином управљали и располагали без ограничења и да је тужилац накнадно откупио спорни стан, али уз плаћање пуне откупне цијене стана туженој у износу од 4.354,56 КМ, не утичу на исход овог парничног поступка. Међу странкама је споран новчани износ од 475.000,00 динара прерачунат у 34.962,28 КМ. Као што је речено, тужилац није доказао да је тај дио имовине бивше СФРЈ односно бивше ЈНА прешао у имовину тужене.

2. Члан 452. став 1. ЗОО не може се примјенити на правну ситуацију из овог парничног поступка. Према тој одредби, лице на које пређе на основу уговора нека имовинска цјелина физичког или правног лица, или један дио те цјелине, одговара за дугове који се односе на ту цјелину, односно на њен дио, поред дотадашњег имаоца и солидарно с њим, али само до вриједности њене активе. Битна претпоставка за примјену ове законске одредбе је постојање уговора између ранијег имаоца и садашњег стицаоца имовинске цјелине или дијела те цјелине, тако да се непостојање тог уговора не може санирати ни одредбама чланова 12. и 15. ЗОО. Неспорно је да у том смислу између ранијег имаоца и садашњег стицаоца имовине у чији би састав ушло и тужиочево потраживање у овој парници, није закључен.

3. Евентуална диоба војне имовине бивше СФРЈ (тј. имовина ЈНА) на ентитете, према територијалном принципу, такође не утиче на одлучивање о овом спору.

Није, наиме, доказано да је износ који је тужилац уплатио пренесен било на БиХ или на РС.

4. Остварење имовинско-правног ефекта у ентитету државе БиХ путем примјене прописа о откупу државних станова, такође не обавезује тужену на накнаду спорног потраживања, ако се има у виду све што је напријед речено.

Другостепена пресуда нема, према томе, недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Из тих разлога ревизија тужиоца је одбијена као неоснована на основу члана 248. у вези са чланом 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07).

Предсједник вијећа

Петар Бајић